

LESNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLKY JAKO ROSTOUCÍ TREND

Vzdělávání v přírodě je rostoucím trendem po celém světě. Vychází z poptávky rodičů po individuálním přístupu k dítěti v předškolní péči. V Evropě byla první lesní školka otevřena v 50. letech 20. století v návaznosti na tradici vzdělávání v přírodě ve skandinávských zemích. Celkově je celoroční předškolní vzdělávání v přírodě založeno na více než 100leté tradici a zkušenostech. V současné době existují lesní školky (nebo jejich ekvivalenty) v přibližně 2/3 členských státech EU.

Co je lesní mateřská školka?

Vzdělávací instituce, kde se děti po celý rok učí pod vedením odborníků v bezpečném a podnětném prostředí přírody. Každodenní kontakt s přírodou má prokázané výhody¹ v tělesném i emocionálním zdraví dětí, jakož i v jejich budoucím vývoji a učení, zároveň plní všechny cíle národního vzdělávacího programu. Lesní školka je místem setkávání pro rodiny s dětmi rozvíjející místní kulturu a tradice.

Děti z přírodních mateřských škol „byly více zběhlé v hrubě-motorických dovednostech, byly schopny lépe se soustředit a méně chyběly kvůli nemoci ve srovnání s dětmi, které si hrály v plánovaném umělém prostředí.“
(Grahn et al., 1997)

Situace Visegrádské čtyřky

První lesní školka v rámci zemí Visegrádu byla založena v roce 2007 v České republice a jejich počet rychle roste. Odhadujeme, že v současné době je v regionu V4 vzděláváno téměř 5 000 dětí v minimálně 235 lesních školkách nebo podobných projektech.² Bohužel třem ze čtyř zemí V4 chybí potřebné právní normy pro předškolní vzdělávání venku, tedy mimo budovu.

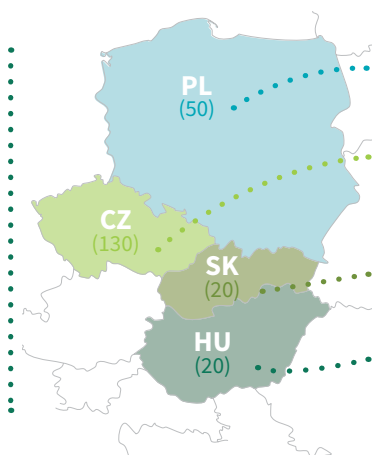
„Za lesní mateřskou školu se považuje mateřská škola, ve které vzdělávání probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí lesní mateřské školy nesmí být stavbou.“
Definice lesní mateřské školy, školský zákon 561/2004 Sb.

Potřebná právní a administrativní řešení

Lesní školky jsou právně uznány již od roku 2016 v českém školském zákoně, avšak jasné právní a správní standardy jsou nyní zapotřebí ve všech zemích visegrádské skupiny, protože poptávka rodičů roste. Chybějící řešení zahrnují regulaci přístřeší, venkovního stravování, hygieny, kvalifikace a vzdělání učitelů, a především začlenění venkovní výuky do celkového vzdělávacího systému na úrovni států.

DOPORUČENÉ DALŠÍ KROKY PRO ZEMĚ VISEGRÁDU

Polsko: legislativní ukotvení lesních školek a škol do školského zákona (Dz. U. 2017, článek 59)

Česká republika: začlenit lesní mateřské školky a venkovní vzdělávání do dlouhodobých národních strategií (např. Strategie 2030+, Státní program environmentálního vzdělávání a poradenství, Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání)

Slovenská republika: definovat hygienické požadavky na lesní kluby ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví a ministerstvem školství.

Maďarsko: ve spolupráci s ministerstvem školství a ministerstvem zemědělství vybudovat pilotní program venkovního vzdělávání.

Kdo jsme?

Jsmeme zástupci lesních škol v zemích Visegrádu. Naším cílem je zajistit, aby vzdělávání v přírodě bylo pro děti všeobecně dostupné a aby si je mohli jejich rodiče dovolit.

Kontakt

CZ: tereza.valkounova@lesnims.cz
HU: termeszetkozeliiovi@gmail.com

PL: aga@panstwomiasto.pl
SK: lenka.hruzova@gmail.com

• Visegrad Fund

1 Ld. pl: P. Grahn, F. Mårtensson, B. Lindblad, P. Nilsson, A. Ekman: Ute på dagis. Hur använder barn daghemsgården? Utformningen av daghems-gården och dess betydelse för lek, motorik och koncentrationsförmåga. In: Stad & Land. nr 145, 1997, Alnarp/Schweden; Roland Gorges: Vernachlässigt der Waldkindergarten die Schulfähigkeit? In: KiTa aktuell. (Ausgabe Baden-Württemberg) 5/1999, ISSN 0943-0237, S. 113–117.
Roland Gorges: Waldkindergartenkinder im ersten Schuljahr. Eine empirische Untersuchung. In: Zeitschrift für Erlebnispädagogik. 7/8, Lüneburg 2002, ISSN 0933-565X, S. 10–18.
Peter Häfner: Natur- und Waldkindergärten in Deutschland – eine Alternative zum Regelkindergarten in der vorschulischen Erziehung. 2003, DNB 967124190 (Dissertation Universität Heidelberg 18.
Oktober 2002, 203 Blätter mit graphischen Darstellungen, 30 cm
Norbert Huppertz: Handbuch Waldkindergarten. Konzeption. Methodik. Erfahrungen (= Element. Band 7). PAIS, Oberried bei Freiburg im Breisgau 1999, ISBN 3-931992-18-7.
Benefits of Nature for Children's Health (PDF), Children Youth and Environments Center for Research and Design, University of Colorado at Denver and Health Sciences Center, April 2007

2 Odhadovaný počet ovlivňuje různá právní subjektivita projektů a institucí hlásících se k myšlence lesní mateřské školy